

Сидоренко Інна Сергіївна

3 курс, інженерно-хімічний факультет,
НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Шаповалова О. А., викладач
кафедри філософії ФСП НТУУ «КПІ»

Кордоцентризм або «філософія серця» Ліни Костенко

Український кордоцентризм – це тип історичного філософування і, в той же час, філософська парадигма. Дані два типи філософування мають на меті зрівняти справжню сутність людини – серце та духовний реалізм. Кордоцентризм або ж «філософія серця» у сучасному більш вузькому розумінні – це сприйняття та осмислення навколишнього світу не головою, а серцем, висування на перший план емоцій, почуттів та душевних переживань на відміну від раціонального сприйняття дійсності.

Яскраво кордоцентризм відображений у творчості Ліни Василівни Костенко, поетеси-шістдесятниці, поетеси категорично-гострої думки та незламного темпераменту, єдиної та неповторної у своєму роді. У наш час можна знайти велику кількість наукових праць, присвячених вивченню та дослідженню творчого доробку Ліни Костенко. «У протиставленні людської проминальності і безсмертя авторка часто ставить аксіологічні акценти. Поетеса переконана, що справжні цінності залишаються незмінними у віках, їх мірило існування – вічність» [1, с. 6], зазначає українська дослідниця Наталія Криловець, тобто її творам притаманна проблематика кордоцентризму.

«Філософія серця» у багатьох творах відображається через призму морально-філософської проблематики. «Поетеса послідовно і безкомпромісно розширює своїм художнім словом межі свободи людини» [2, с. 16], беручи за основу сюжету конфлікт між думкою та почуттям. Все таємне, що мають у собі почуття, від людського ока приховує природа, яка непідвладна людському скептицизму, адже він дуже часто перетворює все прекрасне та гармонійне у невизначеність, хаос.

Звідси і виникає внутрішній конфлікт розуму та серця, відображений у творах поетеси.

Очевидно, що найбільшого відображення «філософія серця» знайшла у любовній ліриці Ліни Костенко. Охарактеризовуючи її, можна сказати, що вона багатогранна та має надзвичайно широкий спектр почуттів. У любовній ліриці поетеси є все: злет і падіння, пристрасть і апатія, ніжність і холодність. Взагалі, любов для Ліни Василівни Костенко – це щось неймовірне, високе, світле, найкращий спосіб для кожного заявити про себе, показати, хто ти насправді. Вона вчить нас цінувати життя, яким би складним воно часом не здавалось.

Ліну Костенко можна в деякій мірі вважати сучасним пророком, адже в своїх поезіях вона висвітлювала проблеми, які і сьогодні хвилюють сучасне покоління: духовність, внутрішній світ людини, формування її цінностей. Для поетеси люди – це найвища цінність, вони завжди перебувають в центрі її художніх роздумів. Творчість майстрині пера – це мужність і безкомпромісність сучасного українського слова, його душа, талант і зрілість. «Саме внутрішній динамізм, який виникає від гострого прагнення гармонії – у світі, в соціальному середовищі, в людських взаєминах – і так само гострого відчуття наявних у них дисонансів і є домінантою творчості Ліни Костенко» [3, 112] – це найкраща характеристика творам поетеси.

Отже, тематика кордоцентризму або ж «філософії серця» проходять червоною ниткою через усі поезії авторки, саме вони є основою творчості Ліни Костенко. Не зважаючи на те, що все написане нею має суто жіночий характер, поетеса мужньо відстоює боротьбу, яка притаманна кожному з нас: боротьбу за людське у людині, за сприйняття світу через серце, а не через думку.

Список використаних джерел:

1. Криловець Н. В. Філософська поезія Ліни Костенко / Криловець Н. В. – Одеса, 2012. – 6 с.
2. Ковалевський О. В. Ліна Костенко: філософія бунту й «філософія серця» / Ковалевський О. В. — Харків, 2002. – 16 с.
3. Никанорова О. «Душа не створить бутафорський плід...» / Никифорова О. / Дніпро, 1981. – № 3. – 140 с.